

hoogte van onze vogels en wat den vogelwaarnemer alzoo kan overkomen. Het boek is rijk geïllustreerd met foto's van onze beste vogelfotografen en aardige pentteekeningen.
JAC. P. THIJSSSE.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

N.B. Het adres der redactie is thans: J. Heimans, Beethovenstraat 18, Amsterdam-Zuid. De heer Thijssse vertoeft tot het midden van 't volgend jaar in Indië.

Het Oude Mirdummer Klif. — In 1927 werd een gedeelte van het Oude Mirdummer Klif, het vooral bij geologen zoo bekende terrein, aangekocht door de Vereeniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland (zie De Levende Natuur 1 Maart 1927). Destijds heeft de Vereeniging alleen het middelste deel van het Klif in eigendom kunnen krijgen, doch thans, bij een publieke verkooping, slaagde zij erin op drie perceelen land (8 H.A.), Oostelijk van het eerste bezit, de hand te leggen, waardoor vrijwel de geheele Oostelijke uitlooper van het Klif natuurmonument geworden is.

Merkwaardig is het, dat juist op het nieuw aangekochte gedeelte de blauwe zeedistel in groot aantal voorkomt.

Het is te wenschen, dat bij de uitvoering van de Zuiderzeewerken in die omgeving met het belang van het natuurmonument voldoende rekening zal worden gehouden en dat het open water bij het Klif behouden kan blijven, al zal dat dan van meer beperkten omvang zijn dan nu.

Een Vale Gier in Nederland. — In het laatst van Juni 1930 (de juiste datum is mij niet bekend, doch het bericht werd opgenomen in de Zwolsche Courant van 25 Juni 1930) werd bij Twijzel een vale gier (*Gyps fulvus*) geschoten. De vogel, die in Zwolle zou worden opgezet, werd door de politie in beslag genomen.

De Nederlandsche Vereeniging tot Bescherming van Vogels heeft pogingen aangewend den zeldzamen vogel voor vernietiging te bewaren en dank zij de medewerking van den Ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij het Kantongerecht Leeuwarden zal de opgezette gier naar 't Rijksmuseum voor Natuurlijke Historie te Leiden gezonden worden.

Dit is het eerste in Nederland bemachtigde exemplaar van den Valen Gier, hetwelk in het bezit van het Museum komt. Vóór Juni 1930 waren slechts drie exemplaren uit Nederland bekend, namelijk uit de omgeving van Amersfoort, ongeveer ruim 100 jaar geleden, uit Dinteloord (1904) en uit Breskens (1922). De dichtst bijgelegen broedplaatsen van deze vogelsoort zijn gelegen in Zuid-Europa.

De paddenstoelen van Twente. — De landstreek Twente met hare groote afwisseling in vormen van allerlei bosch, heide, veen, bouwland, weide, zandstuiving enz. is uit den aard der zaak in mycofloristisch opzicht zéér rijk. Om U hiervan een denkbeeld te geven deel ik mede, dat ik eenigen tijd vóór de groote mycologische excursie van de leden der Ned. Mycol. Verg. te Delden op den 22sten Sept. 1929 een „toetsdag” hield met behulp van de leden van de N. J. N. te Hengelo (O). en dat wij toen met ons tien in twee uur tijds 105 verschillende soorten konden verzamelen.

Op de beide excursiedagen der N. M. V. op 28 en 29 Sept. 1929, werden door de niet-talrijke deelnemers zelfs over de 250 soorten gevonden en geregistreerd, hetgeen een record beteekende, dat op vroegere excursies nabij Winterswijk, 't Loo of Leuvenum nog nimmer was bereikt. Hierbij dient nog in aanmerking te worden genomen, dat in het

regenarme jaar '29 vòòr October zèèr weinig vruchtlichamen waren gevormd, zoodat b.g. getallen bij normale weersgesteldheid zèèr zeker grooter zijn geweest.

In de jaren 1925 tot en met 1929 werden door mij hoofdzakelijk drie gebieden onderzocht t.w. Twickelsche Bosch bij Delden, de bosschen en heiden van den Weusthag bij Hengelo (O). en de bosschen van het landgoed Smalenbroek bij Enschede. In dit vijfjarige tijdvak heb ik $\pm$ 550 verschillende soorten grootere fungi (d.w.z. > 1 mM.) geplukt en met zekerheid gedetermineerd of laten determineren, terwijl bovendien volgens boeking en schatting zeker 100 soorten werden waargenomen, welke nog niet met eenige zekerheid konden worden geklasseerd.

Het totale aantal verschillende waargenomen species kan dus op > 650 gesteld worden, hetgeen ongeveer overeenkomt met het $\frac{4}{10}$ gedeelte van alle tot dusver voor Nederland geregistreeerde hoogere fungi in de eerste vijf en twintig jaren dezer eeuw.

Voor belangstellenden heb ik nadere gegevens beschikbaar omtrent de vindplaatsen enz. van alle waargenomen soorten, dus zal ik niet verder hierover uitweiden, doch het kan dienstig zijn enkele gevonden soorten meer in het bijzonder wèl te noemen, omdat zij tot dusver nog in het geheel niet in andere deelen van ons land geconstateerd of omdat zij tot dusver zeldzaam of minder vaak zijn waargenomen.

Nieuwe soorten, voor Nederland althans nog niet genoteerde soorten. *

Amanita muscaria Quel var. *aureola* (zie Cost. et Dufour) *Twickel*, *Omphalia umbilicata* Schff. *Twickel*, *Collybia clusilis* Schroeter *Losser*, *C. misera* Fr. *Weusthag*, *C. nitellina* Fr. *Twickel*, *Mycena megalospora* Oort *Twickel*, *Pleurotus decorus* Fr. (of *Pleurotus nova species*?) *Twickel*, *Inocybe perlata* Cke *Smalenbroek* **, *I. Gaillardii* (Gillet) Rea *Twickel* **, *I. Cookei* Bres. *Twickel*, *Flammula lubrica* Pers. *Oldenzaal*, *Leptonia lazulina* Fr. *Weusthag*, *Nolanea pleopodia* Bull. *Weusthag*, *Hypholoma scobinaceum* Fr. *Twickel*, *Marasmius sclerotipes* Bres. *Weusthag*, *Lactarius fuliginosus* Fr. *L. azonites* Bull. *Weusthag*, *Limacium leucophaeum* Scop. *Twickel*, *Humaria subhirsuta* Schum. *Weusthag*, *L. Lamprospora dictydola* Boudier *Weerselo*.

Minder vaak voorkomende verschijningen.

Tricholoma sejunctum Sow *Twickel*, *Collybia ambusta* Fr. *Weusthag*, *Omphalia griseo-pallida* Desm. *Weusthag*, *Mycena fagorum* Fr. *Twickel*, *M. pelliculosa* Fr. *Twickel*, *M. acicula* Schff. *Hengelo* (O)., *M. adonis* Fr. *Twickel*, *Mycena lineata* Bull. *Weusthag*, *Pleurotus petaloïdes* Bull. *Twickel*, *Paxillus scambus* Fr. *Twickel*, *Inocybe sambucina* Fr. *Hof van Espelo* **, *I. hirsuta* Lasch *Twickel*, *I. umbratica* Quel. *Twickel*, *Hebeloma fusipes* Bres. *Twickel*, *H. spoliatum* Fr. *Twickel*, *Cortinarius orellana* Fr. *Twickel*, *C. sanguinea* Wulf *Twickel*, *Galera antipus* Lasch *Weusthag*, *G. tenera* var. *ovalis* Fr. *Weusthag*, *Naucoria sideroïdes* Bull. *Weusthag*, *N. centunculus* Fr. *Twickel*, *N. erinacea* Fr. *Weusthag*, *Crepidotus depluens* Batsch *Weusthag*, *Entoloma nitidum* Quel. *Weusthag* en *Twickel*, *Eccilia griseo-rubella* Lasch. *Twickel*, *Leptonia euchroa* Pers. *Twickel* en *Smalenbroek*, *Nolanea juncea* Fr. *Hof van Espelo*, *N. cetrata* Fr. *Twickel*, *Pluteus petasatus* Fr. *de Lutte* en *Twickel*, *G. pellitus* Pers. *Weusthag*, *Psilocybe uda* Pers. *Twickel*, *Marasmius cohaerens* Pers. *Weusthag*, *M. fusco-purpureus* Pers. *Markelo*, *Lactarius lilacinus* Lasch *Twickel*, *L. controversus* Pers. *Denekamp*, *L. cyathula* Fr. *Weusthag*, *L. pubescens* Fr. *Twickel*, *L. uvidus* Fr. *Denekamp*, *L. luridus* Pers. *Denekamp*, *Russula Linnaei* Fr. *Weusthag*, *Hygrophorus agathosmus* Fr. *Twickel*, *H. pustulatum* Pers. *Twickel*, *Camarophyllus subradiatus* var. *lacmus* Fr. *Markelo*, *Boletus Boudieri* bij *Enschede* ***, *B. Versicolor* Rostk. *Weusthag*, *Polyporus adiposus* B & Br. = *Poria undatus* Pers. sec. Bres. *Weusthag*, *P. rufescens* Pers. *Twickel*, *Hydnum aurantiacum* Schw. *Oele*, *H. acre* Quel. *Twickel*, *Craterellus cornucopioides* L. *Denekamp*, *Tremellodon gelatinosum* Pers. *Twickel*, *Exidia saccharina* Fr. *Twickel*, *Sphaerobolus stellatus* Tode *Twickel*, *Nidularia confluens* Fr. *Twickel*, *Helvella atra* König *Twickel*, *Cudoniella acicularis* Bull. *Twickel*, *Ruthstroemia firma*

* Zie lijsten in de Mededeelingen der N. M. V. 1918 en 1925.

** Gevonden met den heer Huysman te de Bilt.

*** Gevonden door den heer Hogeslag, Enschede.

Pers. *Twickel*, *Sclerotinia pseudo-tuberosa* Rehm. *Twickel*, *Onygena corvina* Alb. et Schw. *Weusthag*, *Cordyceps capitata* Holmsk *Twickel*. *Xylaria polymorpha* Pers. *Smalenbroek*, Hengelo (O.), Maart 1930. Ir. A. C. S. SCHWEERS.

Jager en natuurbeschermer. — In aflevering 5 van dezen jaargang deelt de heer J. Hofkamp te Rolde iets mede over een veldwachter, die een nachtzwaluw van het nest schoot, meenende dat het een sperwer was. Hij geeft den raad om ook maar niet op sperwers te schieten, aangezien deze hier vrij zeldzaam zouden zijn en niet zoo schadelijk zouden zijn als men pleegt aan te nemen. Vervolgens schrijft hij: „Maar veldwachters en jacht-opzichters hebben nu eenmaal den oorlog verklaard aan alles, wat niet op haas, patrijs, korhoen, fazant of eend gelijk. Een hazen- of patrijzennest wordt door hen tot het uiterste beschermd, opdat in den herfst de jager maar volop gelegenheid heeft voor de jacht. Zonderlinge consequentie!”

De heer Jac. P. Th. schrijft o.a. in het onderschrift: „Daar kan pas voor goed een eind aan komen, wanneer alle roofvogels beschermd worden, m.a.w. wanneer sperwer en smelleken van de zwarte lijst worden afgevoerd. Eigenlijk is de heele zwarte lijst overbodig.”

Als natuurbeschermer en jager treft mij deze zeer eenzijdige beschouwing, Aan wien ligt de schuld, dat veel dieren, die als natuurmonument in stand dienen te worden gehouden, sneuvelen? Elk weidelijk jager eigert zich aan gevallen, als het onderhavige; men moet evenwel niet alles wat een geweer draagt jager noemen, velen zijn slechts schietters, waarmede een echte jager niet wenscht gelijk te staan. Een veldwachter behoort heelemaal geen geweer te dragen en de jachtopzichter die niet voor zijn taak berekend is evenmin. Het is een fout in onze wetgeving, dat iedereen maar vrijgelaten wordt om er met een geweer op uit te trekken, zonder dat hij de leefwijzen der dieren kent. Heusch, wanneer er niet aangesloten groote terreinen waren, waar deskundig toezicht en afschot plaats heeft, zou het er hier te lande met de in het wild levende dieren nog treuriger uitzien.

De verwisseling van sperwer met koekoek en nachtzwaluw is bekend, wie evenwel alle drie exemplaren eens opgezet naast elkaar heeft gezien zal zich niet meer behoeven te vergissen. Alle roofvogels te beschermen zou te ver gaan, men denke eens aan de Vlaamsche gaaien en eksters (zie berichtje in hetzelfde nummer). *Salva* reverentia moge ik opmerken, dat het smelleken sinds het K.B. van 8 Sept. 1928 niet meer in art. 1 van het K.B. van 18 Nov. 1913 (Stsbl. no. 412) voorkomt. Wie buiten is opgegroeid weet dat de zwarte lijst nog niet gemist kan worden, al zouden schollevaar en blauwe reiger er gerust uit geschrapt kunnen worden. Is het geen „zonderlinge consequentie” dat weidelijke jagers oorzaak zijn dat *Ardea cinerea* L. hier nog veilig kan broeden? De echte jagers juichen toe, dat er een strooming is, die vernietiging van diersoorten wil tegengaan en verleenen gaarne hun medewerking. Dit bereikt men evenwel niet door voortdurend de jacht — die toch reeds weinig rechtsbescherming geniet — in het gedrang te brengen en de jagers en het jachtpersoneel af te kammen. Het eenige middel is, dat selectie worde toegepast op de geweerdragenden, zoodat alleen diegenen mogen gebruik maken van het voorrecht om een jachtgeweer te dragen, die het jachtbedrijf kennen en een ruimen blik hebben. Een wijziging van de jachtwet 1923 — die in meerdere opzichten daaraan behoefte heeft — is dan noodig. Ik vrees evenwel dat dit nimmer zal bereikt worden, gezien de voorbeelden, die in tegengestelde richting wijzen; hoe is het anders verklaarbaar, dat het Staatsboschbeheer nog voortdurend jachtvergunningen op korten termijn afgeeft, in plaats van verpachting van behoorlijke complexen op langen termijn? Een dergelijk systeem, dat tengevolge heeft, dat door niemand gespaard wordt, doch dat elke vergunninghouder maar schiet, wat hem voor het geweer komt, werkt zeker vernietigend op de Nederlandsche Fauna.

Er zijn nog vele andere oorzaken, die het vernietigingsproces in de hand werken. Wil men evenwel iets bereiken, dan moeten natuurbeschermers, jagers en boschbouwers samenwerken!

Maastricht, Sept 1930.

H. MICHEL.

De Verspreiding van den Ringslang in Nederland. — In een in den loop van dit jaar verschenen artikel vestigt G. Hecht er de aandacht op dat in West-Europa twee